

Түркістан қаласының дизайн-кодын бекіту туралы

Түркістан облысы Түркістан қалалық мәслихатының 2025 жылғы 18 сәуірдегі № 29/133 -VIII шешімі. Түркістан облысының Әділет департаментінде 2025 жылғы 18 сәуірде № 6683-13 болып тіркелді

"Түркістан қаласының ерекше мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 8-бабының 2) тармақшасына сәйкес, Түркістан қалалық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Түркістан қаласының дизайн-коды осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.
2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қалалық мәслихат төрағасы

Г. Сарсенбаев

Түркістан қалалық
мәслихатының
2025 жылғы 18 сәуірдегі
№29/133-VIII шешіміне
қосымша

Түркістан қаласының дизайн-коды

1-Тарау. Жалпы ережелер

1. Түркістан қаласының дизайн-коды (бұдан әрі – Дизайн-код) "Түркістан қаласының ерекше мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, "Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленді және Түркістан қаласының тарихи, ландшафттық-табиғи, функционалдық, жергілікті ерекшеліктері және тұрғындары мен қонақтарының заманауи қажеттіліктерін ескере отырып, Түркістан қаласының сәулеттік стилін қалыптастыру тәртібін айқындайды.

2. Осы құжатта мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) ақпараттық құрылыстар - сыртқы (көрнекі) жарнаманы қоспағанда, оларға кез келген сипаттағы ақпаратты жазуға, орналастыруға немесе көрсетуге арналған әртүрлі көлемді немесе жалпақ объектілер, оның ішінде видео бейнелерді көрсетуге арналған экрандар мен электрондық таблолар;

2) бірыңғай сәулеттік стиль – құрылыста пайдаланылатын, аумақтың белгілі бір құрылыс салу ауданына, оның ішінде жеке құрылыс салуға тән бірыңғай белгілер жиынтығы. Сыртқы көркі, сәулеттік стилі, түсі бойынша шешімі, қабаттылығы, әрлеу материалдары негізгі өлшемдер болып табылады. Жеке құрылыс салу ауданы үшін

сыртқы көркі, сәулеттік стилі, түсі бойынша шешімі, қабаттылығы, әрлеу материалдары, қоршаулары, жабын түрі мен учаске аумағындағы шаруашылық-тұрмыстық құрылыстардың орналасуы негізгі өлшемдер болып табылады ;

3) ғимарат - табиғи немесе жасанды кеңістік шекаралары бар және өндірістік процестерді орындауға, материалдық құндылықтарды орналастыруға және сақтауға немесе адамдарды, жүктерді уақытша орналастыруға (орын ауыстыруға), сондай-ақ жабдықтарды немесе коммуникацияларды орналастыруға (төсеуге, жүргізуге) арналған жасанды жасалған ауқымды, тегістікті немесе желілік объект (жер үсті, су беті және (немесе) жер асты, су асты). Ғимарат көркемдік-эстетикалық, әшекей-қолданбалы не мемориалдық мақсатта да болуы мүмкін;

4) дизайн-код - бұл қалалық кеңістік элементтерінің міндетті визуалды құрамдас элементтерін реттейтін талаптар жинағы: ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттері, абаттандыру, маңдайшалар, нұсқағыштар, шағын сәулет нысандары және біртұтас эстетикалық сәулетті, жайлы, қолжетімді және қауіпсіз қалалық ортаны қалыптастыруға бағытталған қалалық инфрақұрылымның элементтері;

5) көше жиһазы (жабдық, шағын сәулеттік нысандар) – елді мекендерде үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте орнатылатын декоративтік сипаттағы және практикалық пайдаланылатын объектілер (гүл құмыралары, павильондар, отырғыштар, орындықтар, қоқыс жәшіктері, қоғамдық көлік аялдамалары, ақпараттық панель, балалар ойындарына және ересек тұрғындардың демалысына арналған жабдықтар мен конструкциялар);

6) көше навигациясы - бұл орналасқан жерін, жақын жердегі көрікті жерлер бағытын және басқа маршруттарды көрсететін карталары бар көрсеткіштер, ақпараттық стендтер мен панельдер жүйесі;

7) қалалық кеңістік - бұл қала тұрғындары мен инфрақұрылымының әлеуметтік-мәдени ортасы;

8) маңдайша – ғимаратқа кіру орындарының саны бойынша оған кіру шегінде және (немесе) алып отырған аумақтың қоршауына кіруде, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың нақты тұрған және тауарларды өткізетін, жұмыстарды орындайтын және қызметтерді көрсететін жерлердегі ғимараттарының, оларға жапсарлас құрылыстарының және уақытша құрылысжайларының шегіндегі шатырларда және қасбеттерде орналастырылатын, дараландыру құралдарын қоса алғанда, жеке және заңды тұлғалардың атауы және қызметінің түрі туралы ақпарат;

9) мекенжай тақтайшасы – ғимараттың қасбетіне орналастырылатын, оның нөмірі мен көше атауы көрсетілген тақтайша;

10) муралдар (граффити, стрит-арт) - ғимарат қасбеттерінің қабырғаларына және қала кеңістігінің басқа да беттеріне жазылған, сызылған немесе бояумен не сиямен жазылған өнер, сурет немесе жазулар;

11) нұсқағыш - жерде немесе түйіспелі желі мен жарықтандыру тіректерінде орнатылған, ұйымның, сауда немесе өзге де объектінің орналасқан жерін көрсететін және оған тікелей жақын орналасқан, оның атауы туралы ақпаратты қамтитын, көлемі кемінде екі шаршы метр құрылғы, оны бірегейлендіру (бар болса) мен навигация құралдары;

12) төсем – маңдайшалардың негіздеріне арналған сәнді рамка;

13) сәулеттік-ландшафтық орта - адам шаруашылық қызметті және басқа да функцияларды жүзеге асыратын, табиғи жағдайлар мен сәулеттік нысандар ұштастырылған кеңістік. Әдетте, бұл елді мекендер ортасы, ол адамның өмір сүру жағдайлары мен психикалық-физикалық жай-күйін айқындайды;

14) стационарлық емес сауда объектісі – инженерлік-техникалық қамтамасыз ету желілеріне, оның ішінде, автоматтандырылған құрылғыға немесе көлік құралына қосылған немесе қосылмағанына (технологиялық қосылу) қарамастан, жермен тығыз байланысы жоқ уақытша құрылым немесе уақытша құрылғы;

15) уәкілетті орган - функцияларына Дизайн-код талаптарын іске асыру кіретін Түркістан қаласы әкімдігінің құрылымдық бөлімшесі;

16) фриз - маңдайшаларды орналастыруға жарамды қасбеттің көлденең жалпақ жері. Әдетте, ол бірінші қабаттардағы терезелердің үстінде, аз қабатты ғимарат қасбетінің жоғарғы жағына немесе кіреберіс тобының күнқағарына орналасады;

17) штендер - жылжымалы ақпараттық құрылғы.

2-Тарау. Негізгі талаптар

3. Дизайн код сәулет-ландшафт ортасын қалыптастыру, көшелердің, магистралдардың, туристік маршруттардың, қаланың басқа аумақтарының сыртқы көрінісі тұжырымдамасын безендіру және абаттандыру элементтерін орналастыру талаптарын, сондай-ақ ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттерін безендіру талаптарын қамтиды.

Тарихи орталықтың шекараларында (Түркістан қаласының қолданыстағы Бас жоспарында белгіленген), сондай-ақ тарих және мәдениет ескерткіштерінің қорғау аймақтарында барлық қала құрылысы объектілері мен олардың сипаттамалары, мәдени және тарихи құндылығы сақталуы тиіс.

4. Дизайн код Түркістан қаласының аумағында сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметін жүзеге асыру барысында мемлекеттік органдар мен барлық меншік нысанындағы ұйымдар арасында туындайтын қатынастарды реттейді, жайлы және қауіпсіз қалалық ортаны, аумақтық жоспарлаудың негізгі модельдерін және жоспарлау құрылымын ұйымдастыруға қойылатын талаптарды қалыптастыруға бағытталған.

3-Тарау. Сыртқы (көрнекі) ақпарат

5. Қаланың түстер палитрасының бірыңғай гаммасы қалалық ортаның барлық элементтеріне, ғимараттардың әрлеу материалдарына, маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстарға, аумақтарды абаттандыру элементтеріне, көше жиһаздарына, стационарлық емес сауда объектілеріне, велосипед тұрақтарына, қоршауларға, сондай-ақ инженерлік құрылыстарға қолданылады.

6. Ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттерін безендіру кезінде сәулеттік стильге тән емес түрлі түсті пайдалануға жол берілмейді.

7. Ғимараттардың бірінші және екінші қабаттарының тұрғын емес үй-жайларының түстері мен әрлеу материалдары қасбеттердің сәулеттік стиліне сәйкес келуі және ғимараттың сәулетін қабылдаудың тұтастығын бұзбауы тиіс.

8. Тарихи және сәулеттік құндылығы бар ғимараттардағы сәндік элементтер тарихи көрініске сәйкес қалпына келтірілуі тиіс.

9. Ғимараттар мен құрылыстардағы маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстар қасбеттің және қоршаған қалалық ортаның сәулеттік стилімен үйлесуі тиіс.

10. Маңдайшаларды орнату оны нақты орнату күніне дейін эскизді қоса бере отырып, хабарлама жіберу арқылы уәкілетті органның келісімі бойынша жүзеге асырылады.

11. Маңдайшалар фриздерде, кіріс тобының үстінде (кіретін жердің санына қарай), есіктің бір жағының осі бойынша Дизайн кодтың 1 қосымшасына сәйкес орнатылады.

12. Ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттеріндегі маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстар ағаштан, металдан, пластиктен және композиттік материалдардан жасалады.

13. Ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттеріндегі маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстар жарқырайтын қорап форматында пластиктен, органикалық әйнектен және/немесе поликарбонаттан жасалады.

Жарқырайтын қорап ғимараттың немесе құрылыс қасбетінің жалпақ жеріне тығыз жанасуы тиіс. Қораптың ұштары қасбеттің түсіндей болып боялуы тиіс.

14. Ішкі жарығы бар көлемді әріптерді орындау кезінде әріптер қалыңдығының өлшемін қаріптің негізгі штрихы қалыңдығының екіден бірін орнату қажет.

15. Жертөле және цоколдық қабаттарда орналасқан ұйымдардың маңдайшалары мен ақпараттық құрылыстары Дизайн кодтың 2 қосымшасына сәйкес есіктің бір жағының осі бойынша кіру тобының үстіне немесе баспалдақ аралықтарының күнқағарларына орналастырылады.

Ақпараттық тақтайшалар төсем мен жарқырайтын қорапты пайдаланусыз, есік табалдырығынан кемінде 0,8 метр биіктікте орналастырылады.

16. Ғимараттардың бірінші қабаттарында орналасқан мемлекеттік органдарды қоспағанда, ұйымдардың маңдайшалары мен ақпараттық құрылыстары үй-жайға

кіреберістің үстіне есік ойығының орталық осі бойынша және фриз немесе карниз осі бойынша, есік табалдырығынан кемінде 2,5 метр және 4,5 метрден аспайтын биіктікте, аралас маңдайшалармен бір деңгейде орналастырылады.

17. Дизайн-кодтың 2 қосымшасына сәйкес ғимараттардың екінші қабаттарында орналасқан ұйымдардың маңдайшалары терезе ойығының жоғарғы осінен 0,4 метрден кем және 0,6 метрден астам биіктікте, жарқырайтын қорапты пайдалана отырып, панель-кронштейн және тақтайша түрінде төсеммен орнатылмайды. Дизайн-кодта көзделген жағдайларды қоспағанда, ақпараттық құрылыстар ғимараттардың екінші қабатының деңгейінен жоғары орналастырылмайды.

18. Қосымша құрылыстарда және жеке тұрған ғимараттарда орналасқан мемлекеттік органдарды қоспағанда, ұйымдардың маңдайшалары мен ақпараттық құрылыстары үй-жайға кіреберістің үстіне есік ойығының орталық осі бойынша және фриз немесе карниз осі бойынша орналастырылады.

19. Сауда және көпфункционалды орталықтарда орналасқан мемлекеттік органдарды қоспағанда, ұйымдардың маңдайшалары мен ақпараттық құрылыстары терезе ойықтары мен балкондарды жаппай, сондай-ақ Дизайн-кодтың 4 қосымшасына сәйкес ғимараттардың сәулеттік көрінісін бұзбай кіреберіс топтардың үстіне, қасбеттердің бітеу қабырғаларына орналастырылады.

20. Маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстарды:

1) тұрғын емес объектілердегі шатыр және қасбеттік қондырғыларды қоспағанда, үй-жайға кіру тобының шегінен тыс;

2) электрондық таблоларды (шатыр және қасбет қондырғыларын қоспағанда), не жүгіртпе жолдарды пайдалана отырып;

3) балкондардың қоршаулары мен плиталарына, лоджиялар мен эркерлерге;

4) сәулет элементтері мен ғимараттың көрінісін жабу арқылы;

5) ойықтың 30%-дан ауданын жаба отырып, терезе ойықтарына және витриналарға;

6) қасбеттің бүйір шегінен және қасбеттің жалпақ жерінен тыс шығыңқы;

7) тұрғын үйлердің кіреберістерінің шегіне;

8) тік бағытта;

9) кіретін жер санына қарай 1 (бір) бірліктен артық мөлшерде орналастыруға жол берілмейді.

21. Ақпараттық тақтайшаларды ұйымдардың кіру топтары шегінде, есіктің бір жағының төменгі жиегі деңгейінен кемінде 0,8 метр биіктікте орналастыру қажет.

22. Стационарлық емес сауда объектісінде маңдайша 1 (бір) бірліктен аспайтын мөлшерде қасбеттік бөліктің арнайы бөлінген жеріне орнатылады.

23. Қоғамдық көлік аялдамаларын реконструкциялау уәкілетті органмен келісу арқылы жүзеге асырылады.

24. Нұсқағыштар 1 (бір) бірліктен аспайтын мөлшерде және кіру тобынан 15 (он бес) метрден аспайтын қашықтықта орнатылады. Нұсқағыштың өлшемдері - ұзындығы 1,5 метр және ені 0,9 метр.

25. Штендер кіру тобынан 5 (бес) метрден аспайтын қашықтықта орнатылады.

Штендер ұйымның бейініне сәйкес келіп, фирмалық стиль түсіндей болып безендірілуі тиіс.

Штендерлер жаяу жүргіншілердің өтуіне кедергі жасамай, көгалдарға немесе тротуарға орнатылады.

26. Шатыр үсті қондырғылар (жарық-динамикалық панно немесе көлемді неонды әріптер) түріндегі маңдайшалар мен ақпараттық құрылыстарды орнату Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2015 жылғы 30 желтоқсанда № 12684 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы № 750 "Құрылыс саласында құрылыс салуды ұйымдастыру және рұқсат беру рәсімдерінен өту қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

Төбелік қондырғылар металдан, пластиктен, органикалық әйнектен, поликарбонаттан, композиттік материалдардан жасалады.

Төбелік қондырғылар ішкі жарығы бар, төсемсіз жеке тұрған әріптерден жасалады. Қаңқасы мен монтаждау элементтері қою сұр түске боялады.

27. Қасбеттерді сәндік және ақпараттық панельдермен немесе баннерлермен біртұтас жабуға жол берілмейді.

28. Ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттеріне (тұрғын үй құрылысы объектілерінен басқа) маңдайшаларды, ақпараттық құрылыстарды және бейнежазбалар мен статикалық бейнелер арқылы таратылатын басқа да ақпараттық материалдарды тек ғимараттар мен құрылыстардың бітеу жағына ғана орнатуға жол беріледі.

4-Тарау. Көше навигациясы жүйелерін орнату және безендіру

29. Көше навигациясы жүйесі жаяу жүргіншілер көп жүретін жерлерде және жаяу жүргіншілер маршруттары бойынша (қиылыстарда, қоғамдық көлік аялдамаларының жанында) орналастырылады.

30. Көше навигациясы объектілері күн сәулесінің әсерінен жанып кетуге төзімді материалдардан жасалуы тиіс.

31. Көше навигациясы объектілерінде қардың жиналуына ықпал ететін көлемді бөлшектерді пайдалануға жол берілмейді.

32. Түркістан қаласының аумағында жеке тұрған объектілер (ақпараттық стелалар, ту көрсеткіштері, цифрлық стендтер, көлік және жаяу жүргіншілер навигациясының көрсеткіштері), ғимараттар мен құрылыстардың қасбеттеріндегі тақтайшалар, төсемдерге немесе жол жабындарына салынған навигация түрінде көше навигациясын орнатуға жол беріледі.

33. Жеке тұрған көше навигациясы объектілері үшін электрмен қоректендіру желісінен авариялық ажырату жүйесімен және электр желілеріне жерасты қосумен жабдықталған ішкі жарығы бар, МЕМСТ 30698-2014 талаптарымен әзірленген және соған сәйкес келетін қауіпсіз соққыға төзімді түрде шыныланып, жер деңгейінен шығып кетпеген бетон немесе шойын іргетасты пайдалану қажет. Шынылауға қойылатын талаптар экрандар және электрондық табло түріндегі объектілерге қолданылмайды.

34. Ту көрсеткіштерінің, ақпараттық стелалардың және жаяу жүргіншілер навигациясының цифрлық стендтерінің құрылғылары Дизайн кодтың 5 қосымшасына сәйкес орындалады.

35. Ескерткіштерді, монументтерді, ландшафттық және табиғи объектілерді сипаттайтын навигациялық тақтайшалар осы объектілерге жақын орналасады.

36. Навигациялық тақтайшалар биіктікте және құлау бұрышымен (1,7 метр – 90 градус, 1,2 метр – 60 градус, 1 метр – 45 градус және 0,8 метр – 30 градус) орнатылады.

37. Жеке тұрған көше навигациясы объектілері:

1) автомобиль жолдарының бөлу жолақтарында, сондай-ақ жолдың аралас жүріс бөліктерін бөлетін жер учаскелерінде;

2) автомобиль көлігі, жаяу жүргіншілер мен аялдамалар қозғалысының көрінуін жаба отырып;

3) көлік ағынының қозғалыс бағыты бойынша жаяу жүргіншілер өткелдерінің белгісіне дейін кемінде 20 метр қашықтықта;

4) инженерлік коммуникациялардың күзет аймағында;

5) ағаштардан кемінде 3 метр қашықтықта;

6) жарықтандыру желілерінің электр тарату желілерінен кемінде 1 метр қашықтықта;

7) метроға және жерасты өткелдеріне кіреберістен, қалалық коммуналдық жарықтандыру желілерінің тіректерінен, троллейбус желілері мен бейнебақылаудан, бағдаршамдардан кемінде 5 метр қашықтықта;

8) сыртқы габариттер шегінен шығатын элементтерді пайдалана отырып орнатылмайды.

38. Мекенжай тақтайшалары ғимараттар мен құрылыстардың бітеу қасбеттеріне бірінші және екінші қабаттар арасындағы биіктікте орнатылады. Мекенжай тақтайшаларының габариттері биіктігі 0,5 метрден, ал ұзындығы 1,5 метрден аспайды.

39. Ғимараттар мен құрылыстардың бітеу қасбетіндегі үлкен форматты мекенжай тақтайшасының өлшемінің биіктігі 3 метрден аспайды және ұзындығы 3 метрді құрайды.

5-Тарау. Көше жиһазын орнату және безендіру

40. Көше жиһазының дизайны сәулет және ландшафт стилімен үйлесе отырып, жалпы қалалық көрініске сәйкес келуі тиіс.

41. Көше жиһазы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламентін бекіту туралы" қаулысына сәйкес қауіпсіз болып, экологиялық және төзімді материалдардан жасалуы тиіс.

42. Көше жиһазы жарамды күйінде тұруы керек. Жарамсыз көше жиһазы қаланың көрінісін нашарлатпауы тиіс. Техникалық қызмет көрсету немесе жөндеу кезінде ескертетін ақпарат жазылған уақытша қоршаулар орнату қажет.

43. Ортақ пайдаланылатын аумақтарда (скверлерде, саябақтарда және жаяу жүргіншілер көшелерінде) уәкілетті органның келісімі бойынша шағын сәулет нысандарын орнатуға жол беріледі.

44. Отырғыштар түріндегі көше жиһазы тротуарлар мен жаяу жүргіншілер кеңістігінің шетіндегі ойық жерлерге, сондай-ақ жаяу жүргіншілер мен коммуналдық техникаға кедергі келтірмей, жаяу жүргіншілер жолының шетіне арнайы ойықсыз орналасады.

45. Отырғыштар мен орындықтар Дизайн-кодтың 6 қосымшасында көрсетілген параметрлерге сәйкес келуі тиіс.

46. Урналар жаяу жүргіншілер ағынына кедергі келтірмей, жаяу жүргіншілер кеңістігінің ойық жеріне орналастырылуы тиіс. Отырғыштардың жанына орналастырған кезде урна Дизайн-кодтың 7 қосымшасына сәйкес отырғыштың бір немесе екі жағынан, отырғыштың сыртқы жағынан кемінде 50 см және 1 метрден аспайтын қашықтықта тұруы тиіс.

47. Жеке урналарды қоспағанда, қоқыс жинау алаңдарын (вакуумдық, контейнерлік, жерасты) ортақ пайдалану аумақтарында, мемлекеттік жер қорында, қоғамдық кеңістіктерде, көшелер мен жолдар бойында орналастыруға жол берілмейді.

48. Қоқыс жинау алаңдары тек тұрғын үйлердің аулаішілік аумақтарында немесе жеке жер учаскелерінде негізгі кіреберістер жағынан көрінбейтін жерде орналасуы тиіс.

49. Қоқыс жинау объектілерінің элементтері бетондау немесе анкерлік бекіту арқылы іргетастарға берік және сенімді бекітілуі тиіс.

50. Урналар қоршаған кеңістіктің көше жиһазының барлық элементтерімен бірге бірыңғай дизайн мен түске ие болуы тиіс.

51. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған урналар мен контейнерлер қалалық кеңістік элементтерінің көрнекі құрамдас бөлігінің нашарлауына ықпал етпеуі тиіс.

52. Күл салғыштары бар урналарды тұрғын үйлердің терезелерінен және ғимараттарға кіреберістерден 5 м қашықтықта орналастыру қажет. Урналардың сыртқы

жағы жазулар мен граффити жазып тастаудан қорғау үшін бедерлі және перфорацияланған болуы тиіс.

53. Қоқысты бөлек жинауға арналған урналарды бір қатарға орналастыру арқылы топтастыру қажет.

54. Қоқысты жинауға арналған барлық элементтер негізгі жаяу жүргіншілер ағынына кедергі келтірмейтіндей етіп, жаяу жүргіншілер жолынан кемінде 0,5 метр қашықтықта, көше жиһазының басқа элементтерімен бірге орналастырылуы тиіс.

55. Урналар отыруға арналған орындардың, ғимараттардың кіреберіс топтарының, жерасты өткелдерінің, қоғамдық көлік аялдамаларының жанында, осы объектілерден 0,5 метрден астам қашықтықта орналастырылады.

56. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған алаңдарды жол бойында орналастыру қажет. Жолдың шетінен жақын жердегі қоқыс жинағышқа дейінгі қашықтық кемінде 1,5 метр және 10 метрден аспауы тиіс. Қоқыс контейнерлері Дизайн-кодтың 8 қосымшасына сәйкес тұрғын үйлердің терезелерінен кемінде 20 метр қашықтықта көшедегі желілік тұрақ қатарына орналастырылуы мүмкін.

57. Контейнерлерді жер астына орналастырған кезде қашықтықты 10 метрге дейін қысқартуға болады. Қоқыс жинағыштарды орнату алаңдарына дейінгі қашықтық қоқыс құбыры бар үйлерден 100 метрден және қоқыс құбыры жоқ үйлерден 50 метрден аспауы тиіс.

58. Қатты-тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған контейнерлер топтары тұрғын үйлердің терезелерінен, дене шынықтыру алаңдары мен ойындар мен демалуға арналған алаңдардан кемінде 20 метр қашықтықта қоршалған алаңдарда орналастырылуы тиіс.

59. Үй-жайлардан тыс орналасқан спорт және балалар алаңдарында Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламентін бекіту туралы" қаулысына сәйкес күрделі немесе модульдік көлеңкелі шатырларды, сондай-ақ жер үсті жабындарды орнату қажет.

60. Біртұтас эстетикалық сәулетті, жайлы, қолжетімді және қауіпсіз қалалық ортаны сақтау мақсатында Дизайн-кодтың 9 қосымшасына сәйкес жаяу жүргіншілер көп жүретін жерлерде таптаудан және зақымдаудан қорғайтын діңгек түбін торлап, ағаштар мен оның тамыр бойындағы бөлігінің діңін қоршау қажет.

61. Діңгек түбінің торларын суық және ыстық түрде мырышталған болаттан, төзімділігі жоғары беріктігі шойыннан және сәулеттік бетоннан жасау қажет. Топыраққа су тиіп, ауа өткізуді қамтамасыз ету үшін торлы діңгек түбі торларын пайдалану қажет.

62. Саябақ аймақтарында, тротуарлар бойында, жаяу жүргіншілер аймақтарында топырақты ашық қалдыруға жол берілмейді. Топырақты қорғаныш қиыршық таспен,

қиыршық тасты жабындымен, соның ішінде шекараларды жиектастармен немесе төсеу элементімен бөле отырып, өсімдік отырғызып жабу қажет.

63. Діңгек түбінің торлары бір деңгейде жабылып, біртұтас эстетикалық сәулетті, қол жетімді және қауіпсіз қалалық ортаны қамтамасыз етуі тиіс.

64. Діңгек түбінің торлары қауіпсіз, тегіс және доғал болуы, өткір ұштары мен элементтері болмауы тиіс.

65. Велосипедтерді немесе самокаттарды қысқа немесе ұзақ уақыт бойы сақтауға арналған конструкциялар (микромобильді құралдар тұрағы) сәулеттік ортаның түсіне, сондай-ақ Дизайн кодтың 10 қосымшасына сәйкес келуі тиіс.

66. Микромобильді құралдардың топтық тұрақтары тіректерінің арасындағы қашықтық перпендикуляр тұрақтар үшін 1 метр және параллель тұрақтар үшін 2 метр болуы тиіс.

Микромобильді құралдар тұрақтарының конструкциялары тротуар жиегінен және жаяу жүргіншілер өткелдерінің аймақтарынан 0,8 метр, ғимараттардың қасбеттерінен, қоршаулар мен бұталы қоршаулардан 0,6 метр, ғимараттардың кіреберіс топтарынан 30 метр, қоғамдық көлік аялдамаларынан 3 метр, басқа абаттандыру объектілерінен 1,2 метр қашықтықта орналасуы тиіс.

Микромобильді құралдар тұрақтарының бірнеше конструкцияларын орналастырған кезде конструкциялар арасындағы қашықтық кемінде 1,5 метр болуы тиіс.

Микромобильді құралдардың тұрақ конструкцияларын көгалдарға, жаяу жүргіншілер мен техникалық көліктердің өтуіне кедергі келтіретін жолдың жүріс бөлігіне орналастыруға жол берілмейді.

6-Тарау. Қасбеттер

67. Ғимараттардың қасбеттерін безендіру кезінде жамаулы жөндеу жүргізуге және қабырға фрагменттерін әртүрлі реңктерге бояуға жол берілмейді. Ғимараттардың қабырғаларының түсі мен бояуы біртекті болуы тиіс.

68. Ғимараттарды реставрациялау және косметикалық жөндеу барысында әрлеу түрі мен түсін таңдаған кезде тарихи деректерді және бастапқы жобаны басшылыққа алу қажет. Ғимарат туралы тарихи деректер болмаған жағдайда жергілікті жердің сәулеттік ансамблін ұстану қажет.

69. Қасбетті әрлеу кезінде сайдингті (жеке тұрғын үйлерді қоспағанда), боялмаған хризотилцементті жазық табақтардың профильді металл табағын (өнеркәсіптік объектілерді қоспағанда) пайдалануға жол берілмейді.

70. Қосымша жылылауды және желдетілетін қасбеттер жүйесін қолдануды көздейтін ғимараттардың қасбеттерін күрделі жөндеу және реконструкциялау кезінде соңғы әрлеу қабырғалардың бастапқы қасиеттеріне, олардың беті мен түсіне барынша жақын материалдардан жасалады.

71. Төртбұрышты керамогранитті және композиттік панельдерді желдетілетін қасбеттер жүйесін соңғы әрлеу ретінде пайдалануға жол берілмейді.

72. Ғимараттарды жылылау бүкіл ғимарат үшін кешенді түрде жүргізіледі және сәулет және қала құрылысы саласындағы функцияларды жүзеге асыратын Түркістан қаласы әкімдігінің құрылымдық бөлімшесінде келісіледі.

73. Ғимараттардың қасбеттерін безендірудің келесі әдістерін жеке немесе үйлесімде қолдану қажет:

1) бастапқы - тарихи түсін қалпына келтіру;

2) жазықтық - тігінен немесе көлденеңінен бағдарлай отырып, қасбет жазықтықтарын безендіру;

3) акцентті - қасбет фрагменттерін түс айшықтау;

4) сәндік – қасбет қапталына қосымша сәндік элементтер жасау.

74. Ғимараттағы үй-жайлардың барлық кіру топтары бірдей материалдар мен түстерді пайдалана отырып, бір форматта орындалуы немесе ғимараттың қасбетімен бір гаммада орындалуы тиіс.

75. Тарихи және сәулеттік құндылығы бар ғимараттардағы терезелер реконструкциялау кезінде олардың тарихи көрінісіне сәйкес қалпына келтірілуі тиіс.

Егер келісілген жобада өзгеше көзделмесе, терезе жақтаулары бүкіл ғимаратта бірдей, жақтаулардың түсі мен материалы бірдей болуы тиіс.

76. Балкон есіктері шыныланып, ғимараттың терезе блоктарымен пішіні, түсі және қолданылатын материалдары бойынша үйлесуі тиіс.

77. Тарихи және сәулеттік құндылығы бар ғимараттардағы есіктер олардың тарихи көрінісіне сәйкес қалпына келтіріледі.

Егер келісілген жобада өзгеше көзделмесе, заманауи құралыс ғимараттардағы кіреберіс есіктер үшін профильдердің бейтарап немесе табиғи түстері қолданылады. Кіреберіс есіктер стилі жағынан терезелермен және қасбетпен үйлесуі тиіс.

Бірінші және цоколдық қабаттарда, тұрғын емес үй-жайларда шыныланған кіреберіс есіктерді орнату қажет.

78. Бірінші және цоколдық қабаттардың (ғимаратқа кіріктірілген) тұрғын емес үй-жайларын әрлеу үшін қолданылатын түстер мен материалдар ғимарат қасбетінің сәулеттік стиліне сәйкес келуі тиіс.

Бірінші қабаттар қасбетінің қабырғаларын пленкамен немесе баннермен жабуға жол берілмейді.

79. Кіру топтарын салу, реконструкциялау және жөндеу кезінде табиғи ағаштан немесе реңк берілген ағаш панельден жасалған материалдарды, мөлдір шыны есіктер мен терезелерді, металл элементтерді пайдалану қажет.

80. Кіру топтары шағын ағаштармен немесе қасбет пен кіреберістің бойы бұталармен безендіріледі. Қабырғаларды гүлзарлармен және тігінен көгалдандыру көмегімен безендіруге рұқсат етіледі.

Кіру топтары уәкілетті органның келісімі бойынша сәулеттік және сәндік элементтермен безендіріледі.

81. Табиғи материалдардан жасалған баспалдақ қоршаулары жалпы көріністі жақсартатын түссіз материалды қоспағанда, боялмайды.

Металл қоршаулар күнгірт түске боялады. Ағаш тұтқаларды пайдалану қажет.

82. Барлық техникалық және инженерлік жабдықтар техникалық қабаттарда орналасуы тиіс. Техникалық және электр сымдарын қабырғалардың ішінен жүргізіп, қасбеттің бетінен алып тастау немесе қасбеттің түсіндей арнайы қораптарға жасыру қажет.

Егер олар ретімен орналасып, қасбеттің түсіне боялған болса, қасбетке біраз сым мен желдеткіш құбырларды жүргізуге рұқсат етіледі. Қасбетке инженерлік жабдықты қатаң түрде тігінен немесе көлденеңінен жүргізу қажет. Бейнебақылау жүйесінің элементтерін де қасбеттің түсімен бояу ұсынылады.

83. Инженерлік және техникалық жабдықты орнату кезінде жасырын бекіту элементтерін пайдалану қажет.

Инженерлік жабдық сәулет элементтерін жаппай, терезелер мен есіктер олардан кемінде 0,2 метр қашықтықта орналасуы тиіс.

84. Ғимаратты немесе құрылысты күрделі жөндеу және реконструкциялау жөніндегі іс-шара бірдей құрылыс материалдарын қолдана отырып, қасбетті бірыңғай стильде кешенді безендіруді көздейтін жағдайларды қоспағанда, объектілерді пайдалану кезінде ғимараттың, құрылыстың сәулеттік стилін бұзуға жол берілмейді.

85. Байланыс және (немесе) телерадио хабарларын тарату операторларының жерсеріктік немесе эфирлік сигналын қабылдау үшін кондиционерлер мен жерсеріктік және эфирлік қабылдау құрылғыларын қаланың магистралды және транзиттік көшелерінде орналасқан ғимараттар, тарихи-мәдени мұра объектілері қасбеттерінің бет жағына, сондай-ақ сәулет бөлшектерінің, сәндік, сәулет-сәндік әрлеу элементтерінің немесе оларды бекіткіштердің үстіне орнатуға жол берілмейді.

86. Кондиционерлердің электр сымдары ғимараттың ішіне жүргізілуі тиіс, қасбетке жүргізілуге жол берілмейді. Салынған ғимараттардағы кондиционерлер қасбеттегі арнайы қораптарға немесе текшелерге салынады.

87. Бір ғимараттың шегіндегі су ағатын құбырлар мен басқа да металл элементтер бір стильде орындалады. Құбырлар қабырғалардың түсіне боялады.

88. Сыртқы суағардың су ағызатын құбырларын (жылытылатын) құрылыс немесе реконструкциялау барысында тікелей көше төсемінен төмен деңгейдегі жабық құбырға, тікелей нөсер кәрізіне бағыттау қажет.

89. Қалалық кеңістіктерді жобалау кезінде жаңбыр суын ағызу үшін нөсер кәрізін қамтамасыз ету қажет.

Арық жүйесі тек суару үшін және жабық нөсер кәрізі жоқ жерлерде қолданылады.

90. Күрделі жөндеу немесе реконструкциялау кезінде ғимараттардың жанындағы қолданыстағы құрылыстарды негізгі ғимараттың жалпы стилистикасы мен сәулетіне сәйкес келтіру қажет.

Қосымша құрылыстарды әрлеуде қолданылатын материалдар негізгі ғимарат қасбетінің әрлеуімен үйлесуі тиіс. Қосымша құрылыстарды профильді табакпен, ірі композиттік панельдермен әрлеуге жол берілмейді.

Шатырдың әрлеу түстері сұр немесе күңгірт реңктер, сондай-ақ күрең және қоңыр түстердің қою реңктері болып белгіленеді.

Бүкіл ғимараттағы шатыр бір материалдан жасалып, бір түске боялуы тиіс. Шатырдың түсі ашық су ағызатын жүйенің және металл қоршау элементтерінің түсімен үйлесуі тиіс.

91. Желдету шахталары және шатырларда орнатылатын жабдықтың басқа элементтері түсі мен материалына қарай ғимараттың шатырымен және қасбетімен үйлесуі тиіс. Мырышталған металды қолдануға жол берілмейді.

92. Ғимараттардың қапталын қасбеттердің түсіндей етіп бояп, бітеу қапталын толығымен сәндеу қажет. Мәдени, тарихи немесе көркемдік маңызы жоқ ғимараттардың бітеу қапталы сәнді жарықтандыру, тігінен көгалдандыру, арт-объектілер, муралдар мен нақыштар көмегімен безендіру қажет.

93. Тарихи немесе көркемдік құндылығы бар қолданыстағы нақыштар мен суреттерді уәкілетті органдар немесе заттық құқықтары бар меншік иелері тиісті жағдайда ұстап, көрінісінің нашарлауына жол бермеуі тиіс.

94. Муралдарды (граффити, стрит-арт), қалалық кеңістіктердің элементтерін және ғимараттар қасбеттерінің сәндік бөлшектерін орналастыру уәкілетті органның келісімі бойынша жүзеге асырылады.

7-Тарау. Қоршаулар

95. Қоршаулар модульді элементтерден, толтыру элементтері бар тіреу тіректерінен тұрады. Қоршаулар өткізгіш және тұтас болуы мүмкін.

96. Қоршаулар қоршаған ортамен стилистикалық тұрғыдан біртұтас болуы тиіс және визуалды кедергілер тудырмауы тиіс.

97. Қоршаулар ғимараттарды пайдалану үшін қажеттілік болып табылатын жағдайларда орнатылады. Өзге жағдайларда бұталы қоршауларды, ағаштарды пайдалану қажет.

98. Қоршауларды салу және орнату кезінде келесі талаптарды сақтау қажет:

1) Қоршауларды бедерлі жерге орнатқан кезде элементтерді әртүрлі деңгейдегі тіректерге бекіту мүмкіндігін қамтамасыз ету қажет.

2) Тіреуіш қабырғаларды және тор жәшіктерді, шудан қорғайтын экрандарды қоршау ретінде пайдалануға болады.

3) Спорт алаңдарының торлы қоршауларының биіктігі 3 метрден 6 метрге дейін қойылады. Қоршаудың негізі биіктігі 1,2 метр болатын тұтас бөлік түрінде жасалуы мүмкін.

99. Режимдік және әлеуметтік объектілерді қоспағанда, оларға іргелес көшелер жағынан ғимараттардың басты қасбеттерінің алдына қоршаулар мен өзге де дуалдар қоюға жол берілмейді.

100. Жеке тұрғын үйлер мен режимдік объектілерді қоспағанда, аумақты қоршау үшін бітеу қоршауларды және басқада қоршауларды пайдалануға жол берілмейді.

101. Бедер биіктігі өзгертін жерлерді қоспағанда, жаяу жүргіншілер қоршауларын орнатуға жол берілмейді. Бұл ретте қоршаудың биіктігі 1 метрді құрайды.

102. Жаяу жүргіншілер қоршауларын салу және орнату кезінде элементтерге қойылатын келесі талаптарды сақтау қажет:

1) Жаяу жүргіншілер қоршауларының биіктігі балалардың, жануарлардың өтуіне жол бермейтін секциялардың жиілігімен 1 метрді құрайды. Аласа бойлық керменің іргетасқа дейінгі биіктігі кемінде 0,15 метрді құрайды.

2) Элементтерді жер бетінің әртүрлі деңгейлеріндегі тіректерге бекіту мүмкіндігін қарастыру қажет. Бастапқы және соңғы тіректер жарық шағылыстырғыштармен жабдықталады.

103. Шектегіштер бұталарды тығыз отырғызу, қала жиһазын орнату, контейнерлік көгалдандыру, биік жиектасты пайдалану түрінде орнатылады.

104. Шектегіштерді орнатқан кезде сәулет және ландшафт стилімен үйлесетін жалпы қалалық көрініске сәйкесу талаптарын сақтау қажет.

105. Уақытша қоршаулар 12 айдан аспайтын мерзімге орнатылады, сондай-ақ уәкілетті органның талабы бойынша уақтылы жөндеуге немесе бөлшектеуге жатады.

106. Уақытша қоршаулар Дизайн кодтың 11 қосымшасына сәйкес қалалық іс-шаралар кезінде құрылыс алаңдарын жайластыру, халықтың қауіпсіздігі үшін орнатылады.

107. Уақытша қоршауларды орнату кезінде келесі талаптарды сақтау қажет:

1) қоршаулар модульді және тасымалданатындай болуы тиіс;

2) қоршаулар бір жоба бойынша, бір материалдан жасалып, бір түске немесе іс-шараның түсіне боялуы тиіс;

3) халық үшін жүзеге асырыл жатқан құрылыс-монтаждау жұмыстары туралы ақпаратты орналастыру қажет.

8-Тарау. Қалалық кеңістікті жарықтандыру

108. Қалалық жарықтандыру элементтері бағаналардың қорғаныш тұғырының дизайнына біріктіріліп, қалалық жарықтандырудың бірыңғай стилін қамтамасыз етуі тиіс.

109. Конструкцияға, қорғаныш экрандарына немесе бірыңғай стиль мен ұзаққа жарамды болуды қамтамасыз ететін төзімді материалдарға бұзуға қарсы элементтерді енгізу қажет. Жарықтандыру тіректерін бедерлі құрылыммен жасау қажет.

110. Жарықтандыру элементтері жаяу жүргіншілердің, микромобильді құралдар мен көлік құралдарының қозғалыс қауіпсіздігін арттыра отырып, тәуліктің қараңғы уақытында жақсы көрінуді қамтамасыз етуі тиіс.

111. Қалалық жарықтандыру элементтері тұрғын үйлердің терезелерін жарықтандырмауы тиіс.

112. Дизайн кодтың 12 қосымшасына сәйкес тігінен жарықтандыру элементтерінің биіктігі 8 метрден 20 метрге дейін өзгеруі мүмкін, жаяу жүргіншілер тротуарларын биіктігі 4-тен 7 метрге дейінгі жеке шамдармен қамтамасыз ету қажет.

113. Жарықтандыру тіректерін кабельдерге ыңғайлы қызмет көрсету үшін тексеру ойымшасы бар аласа кабельді жалғауышпен жабдықтау ұсынылады. Электр кабельдерінің жер үсті төсемдерін пайдалануға жол берілмейді.

114. Қолданыстағы электр кабельдерінің жер үсті желілері жер астына салынуы тиіс.

115. Қалалық ортада ғимараттар мен құрылыстарды, шағын сәулет нысандары мен көше жиһазын жарықтандыру қажет.

116. Ғимараттар мен құрылыстарға, шағын сәулет нысандары мен көше жиһазына бір түсті, біркелкі сәулеттік жарықтандыруды қолдану қажет.

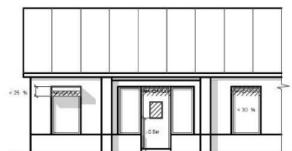
Сәулеттік жарықтандырудың қарқындылығы мен бағыты жаяу жүргіншілерге, микромобильді құралдар мен көлік құралдарын пайдаланушыларға кедергі келтірмеуі тиіс.

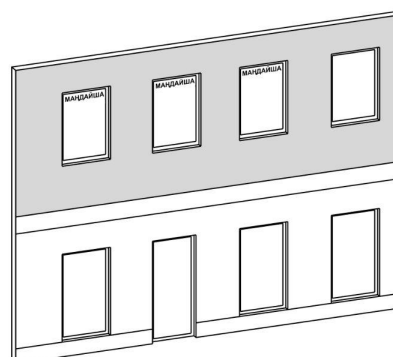
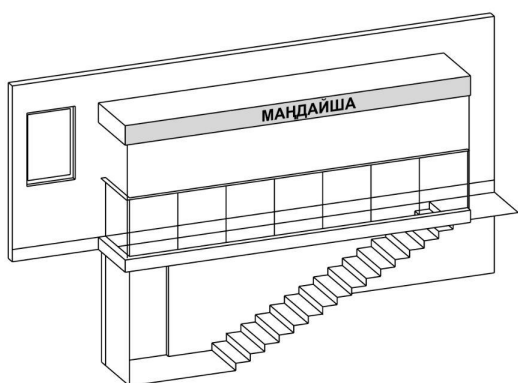
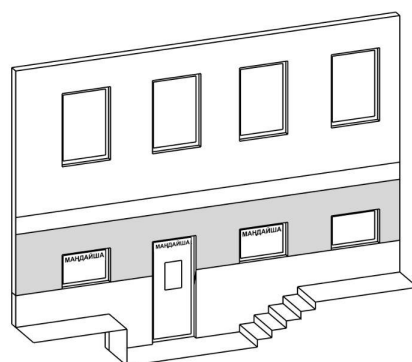
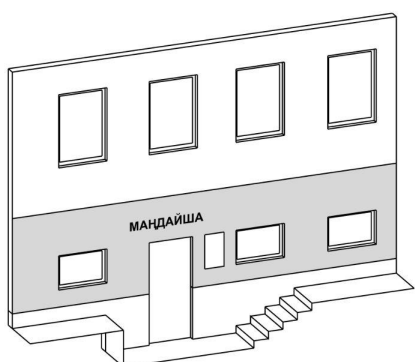
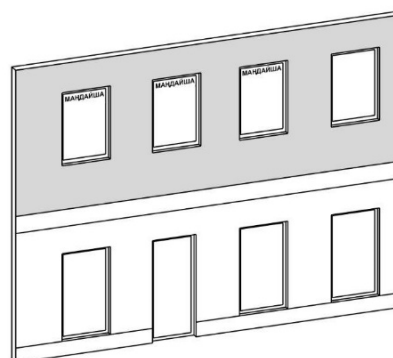
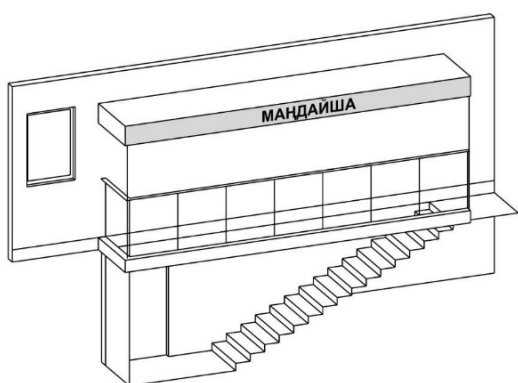
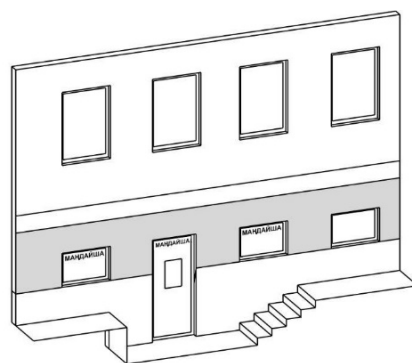
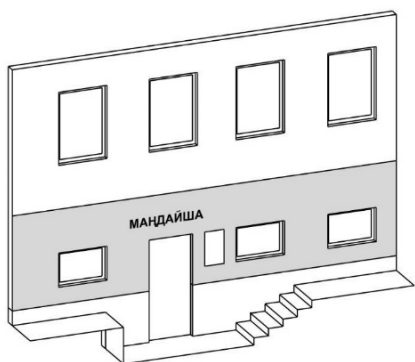
117. Муралдар (граффити, стрит-арт), қалалық кеңістіктердің элементтері және ғимараттар қасбеттерінің сәндік бөлшектері Дизайн-кодтың 13 қосымшасына сәйкес түнгі уақытта міндетті жарықтандыруды қажет етеді.

118. Ғимараттар мен құрылыстардың кіреберіс топтары түнгі уақытта есік ойығының үстіндегі шамдармен немесе бүйірінен жарықтандырылуы тиіс.

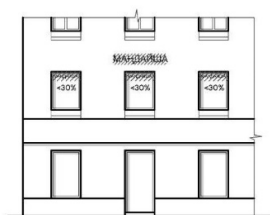
119. Осы Дизайн-кодпен реттелмеген басқа да талаптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен регламенттеледі.

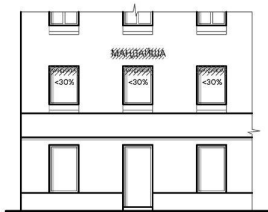
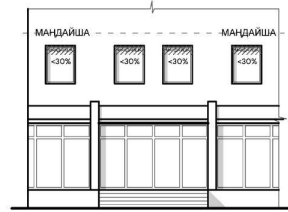
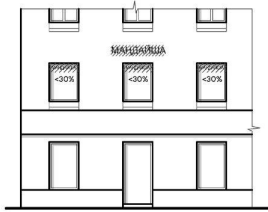
Дизайн кодқа 1 қосымша

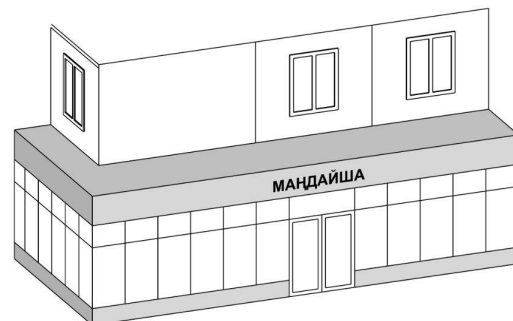
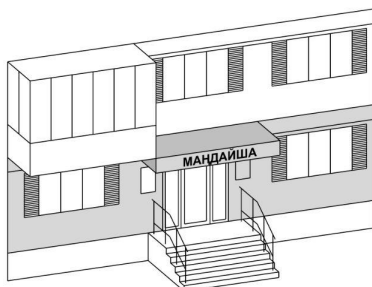
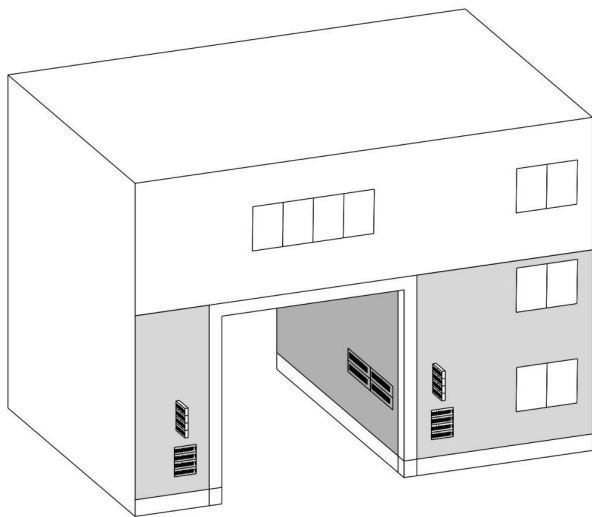
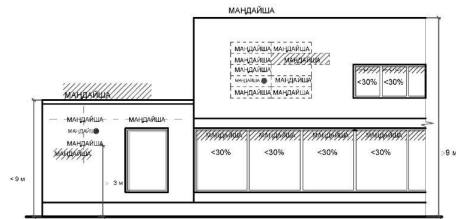
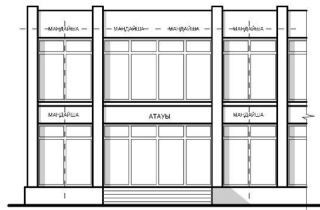

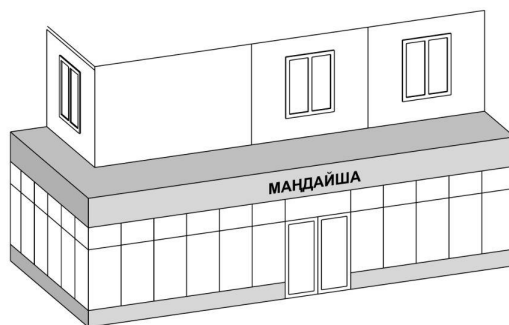
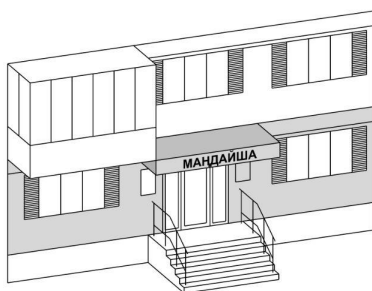
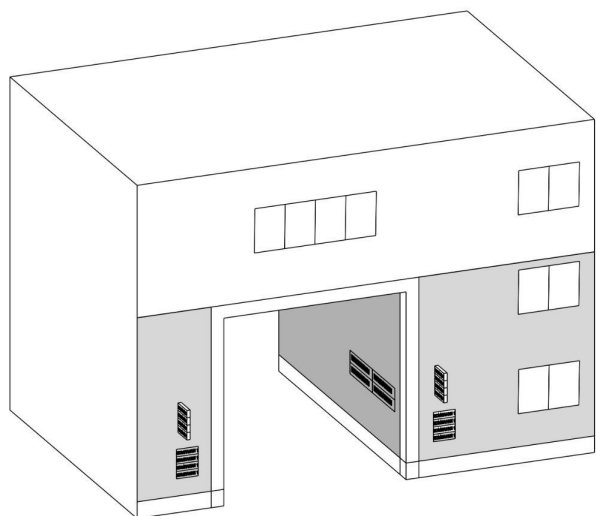
Дизайн кодқа 3 қосымша

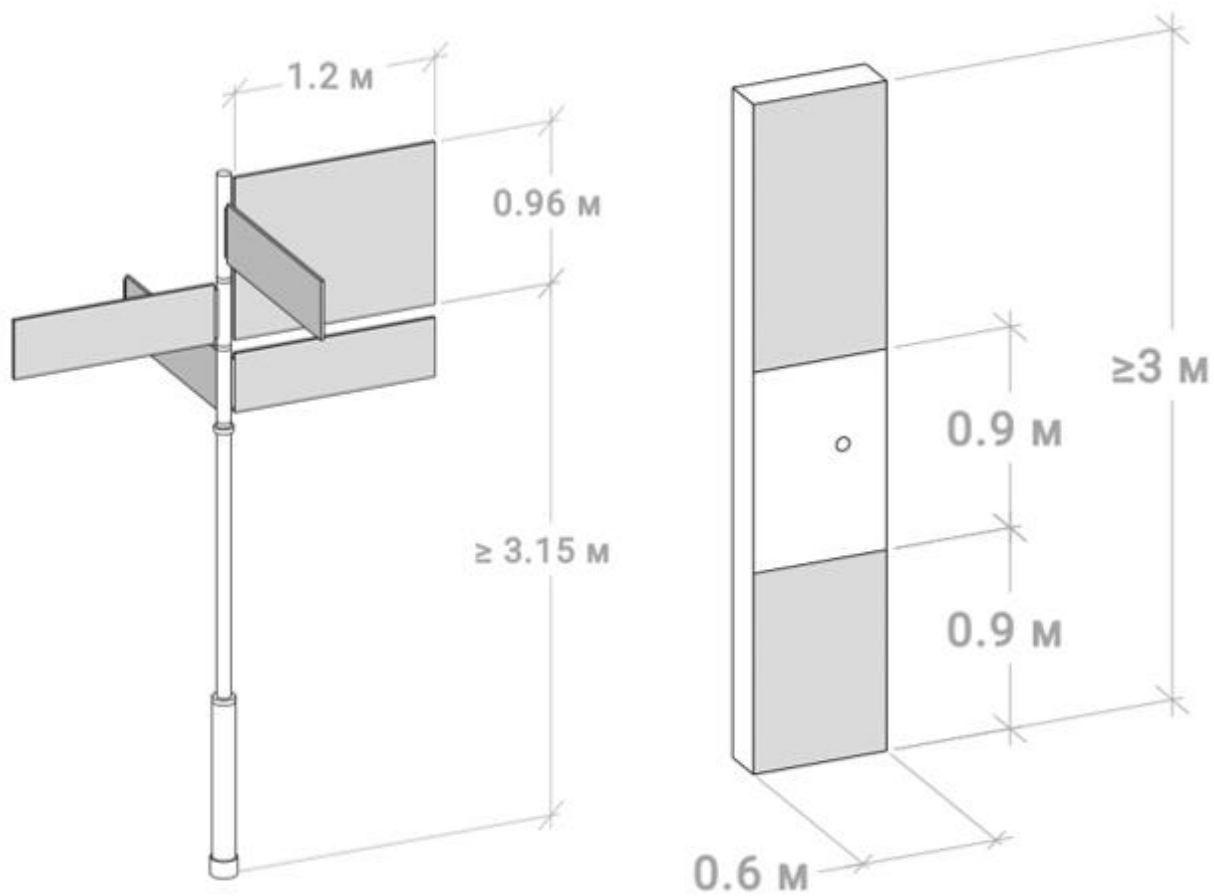

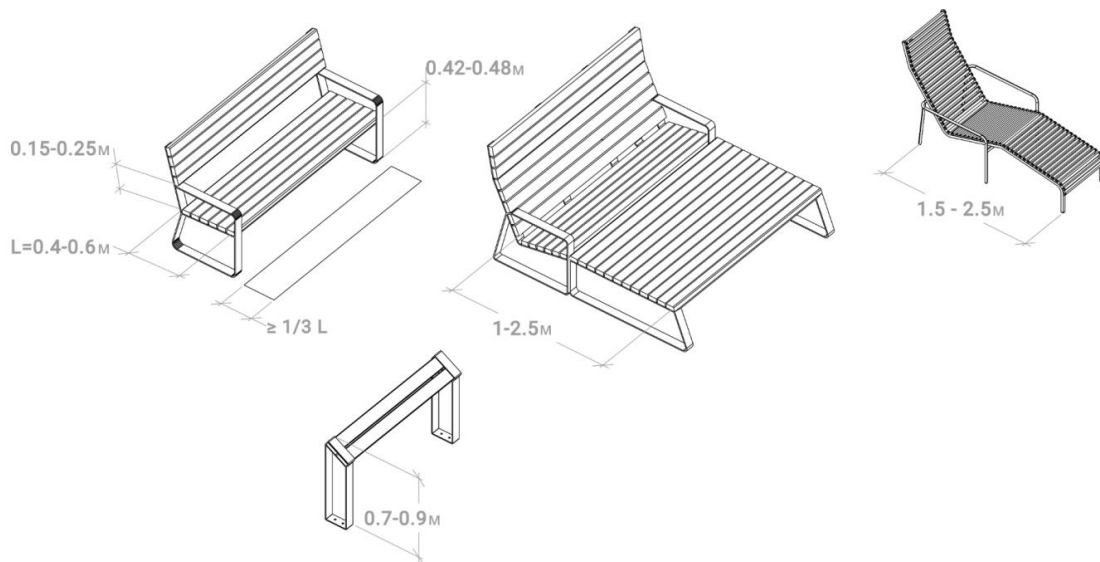

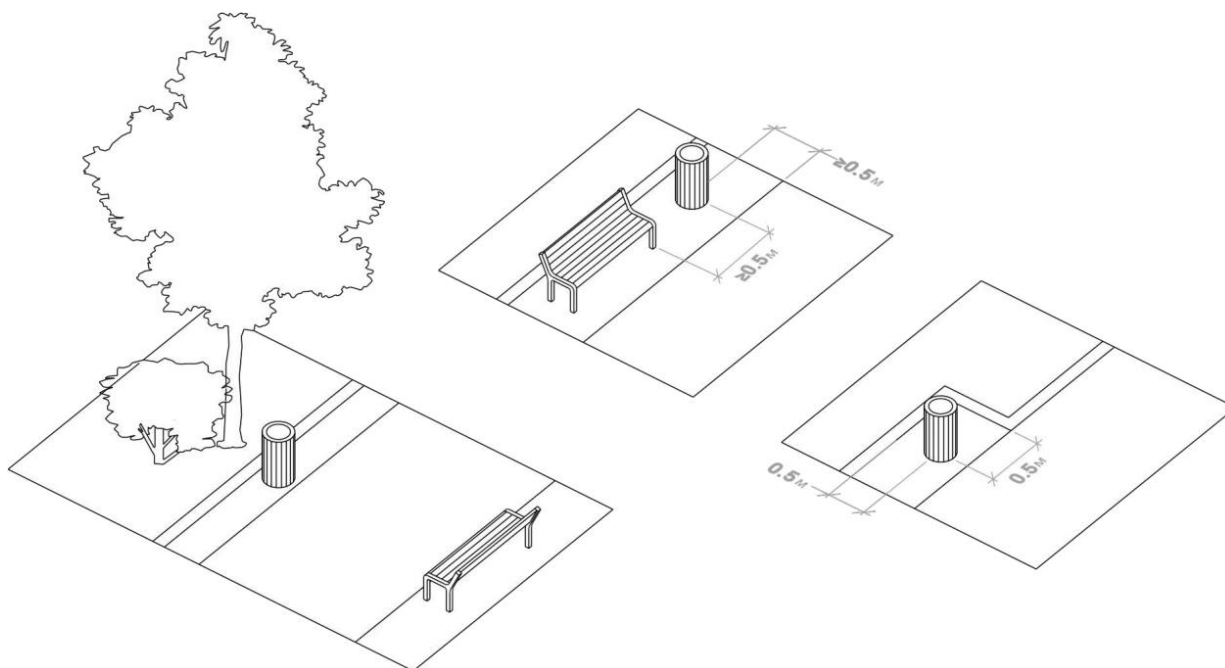
Дизайн кодқа 5 қосымша

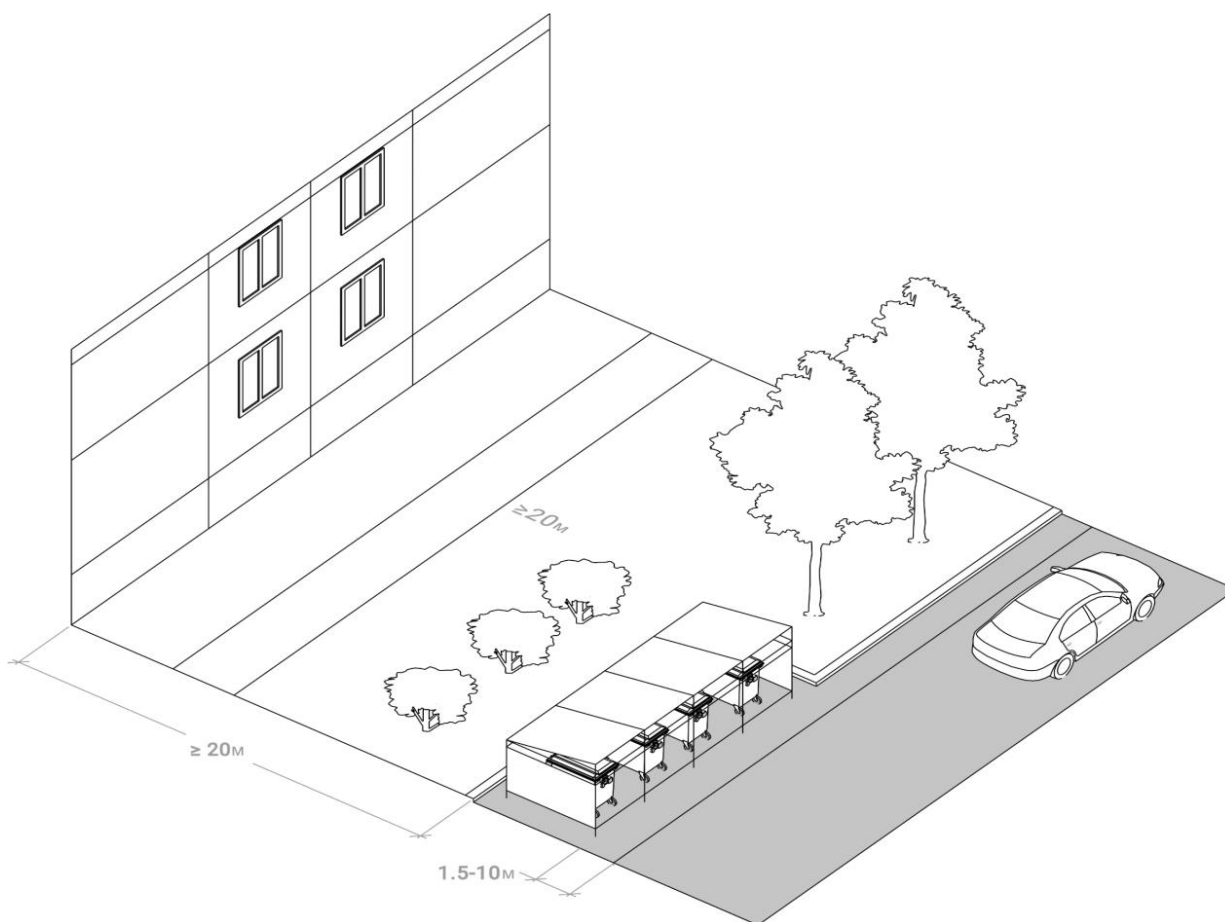
Дизайн кодқа 6 қосымша

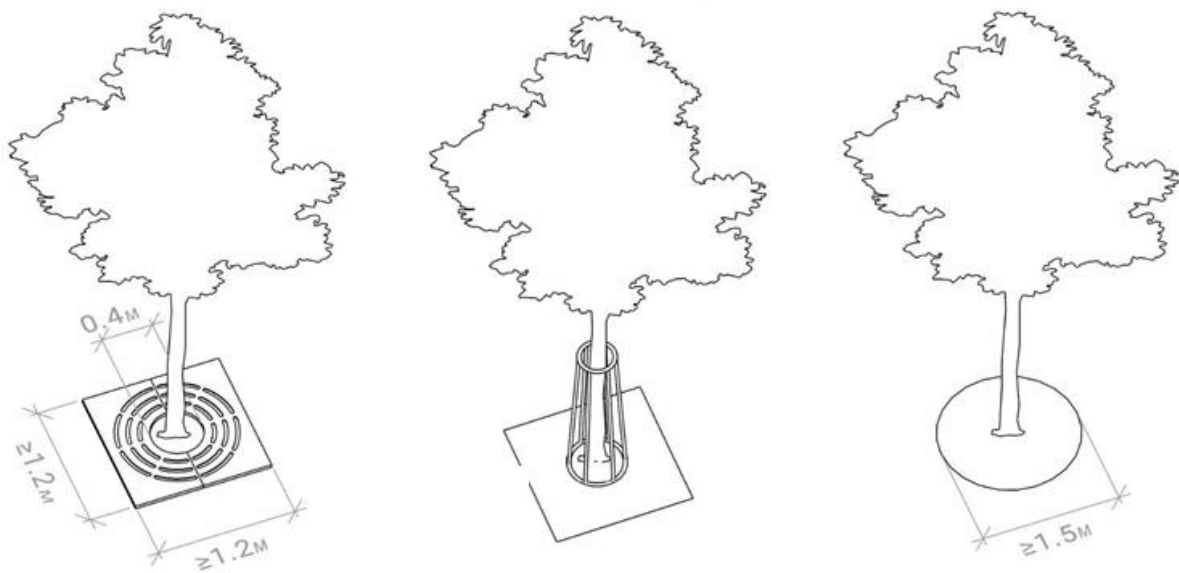
Дизайн кодқа 7 қосымша

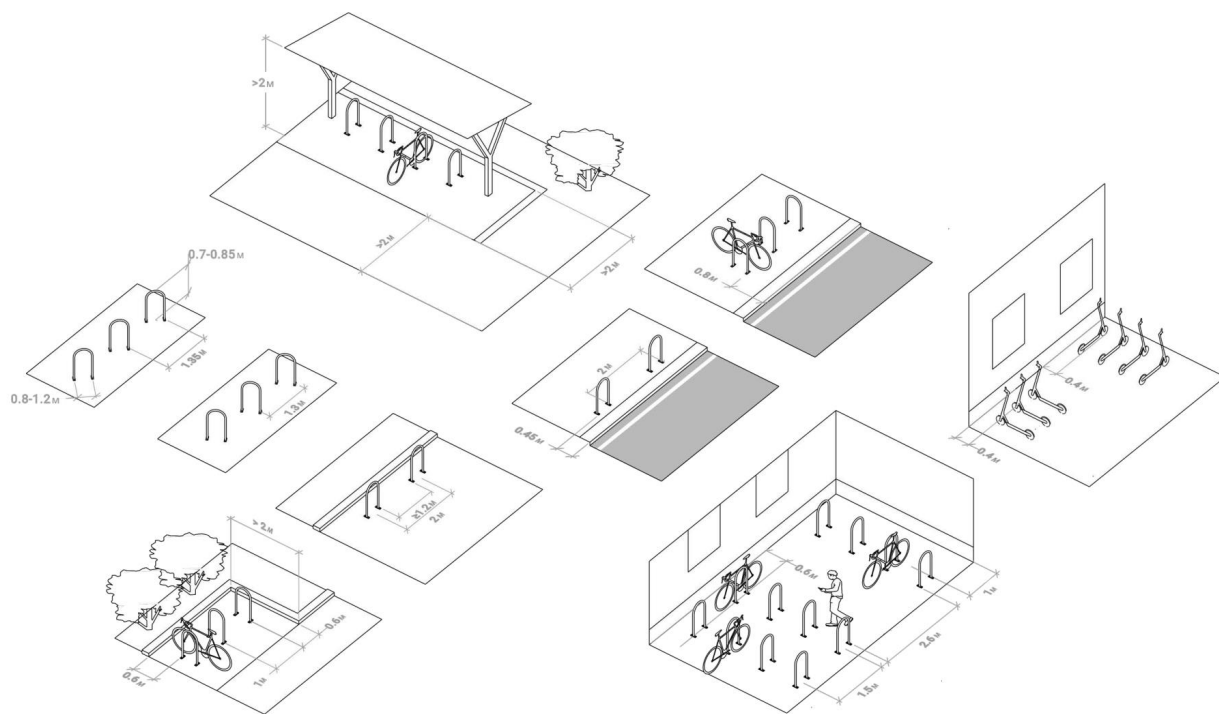
Дизайн кодқа 8 қосымша

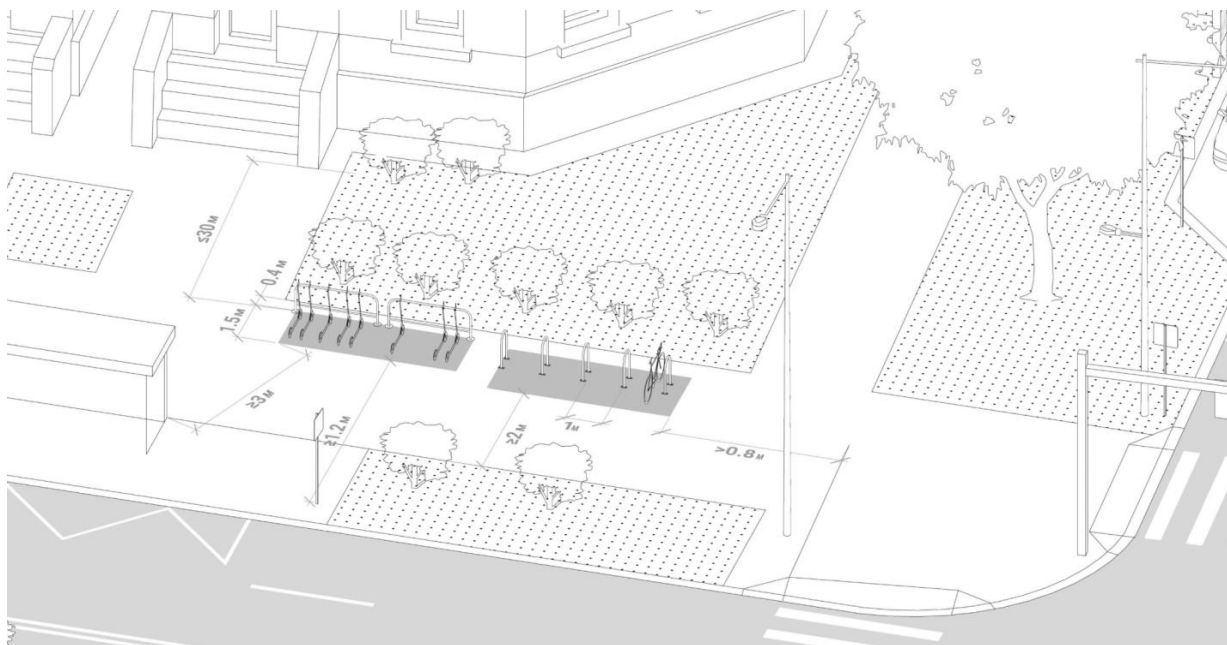

Дизайн кодқа 9 қосымша

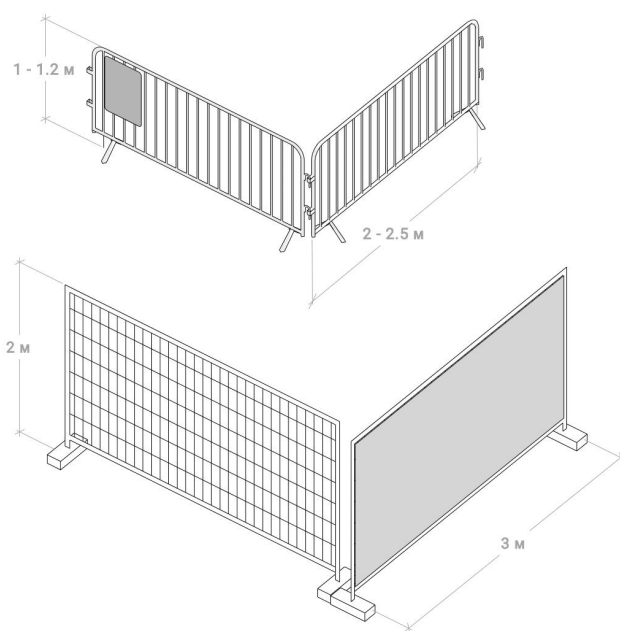

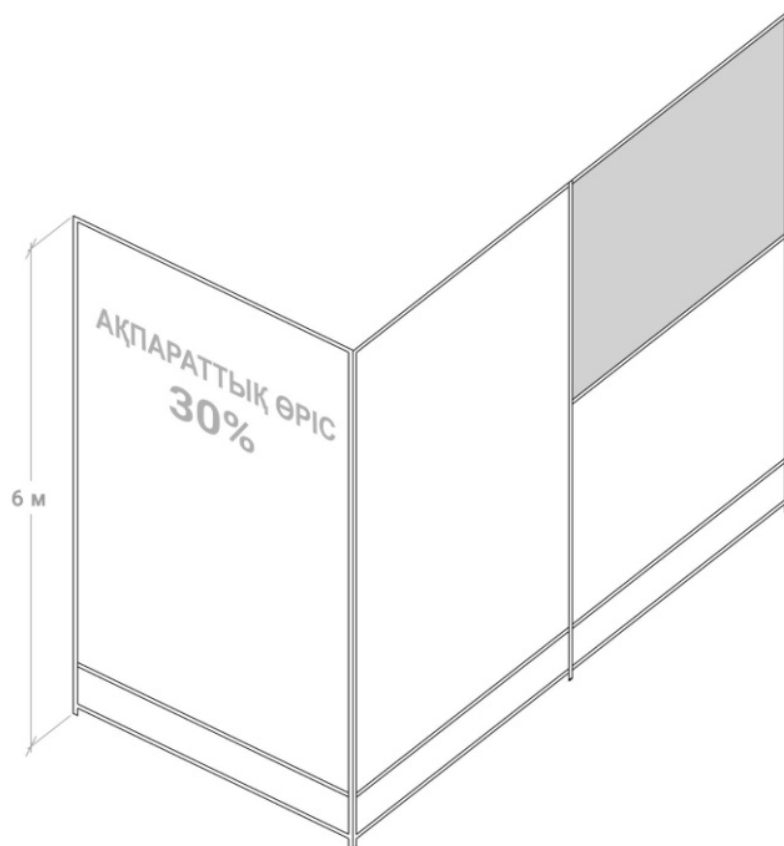
Дизайн кодқа 10 қосымша

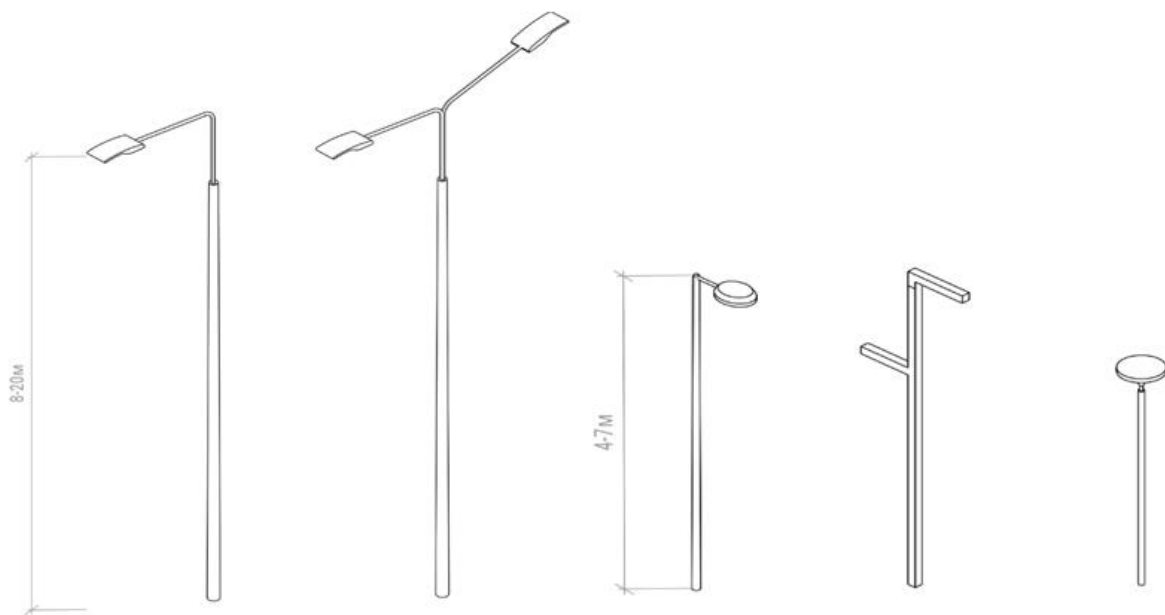

Дизайн кодқа 11 қосымша

Дизайн кодқа 12 қосымша

Дизайн кодқа 13 қосымша

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК